

Grouping of the agrarian units by area of agricultural lands was made; the dynamics of their number were highlighted.

The essence of the concept «agricultural holdings» is revealed, the analysis of their development in Ukraine is carried out. According to the study, the most numerous are farm enterprises, the least – government enterprises. It was also proved that, along with the above mentioned procedural and institutional types of management forms agricultural holding companies are important players on the modern agrarian market.

Keywords: agricultural enterprises, farm enterprises, cooperatives, state owned enterprises, agricultural holdings

УДК 338.43.008

Е-СЦЕНАРІЙ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ОПЕРАЦІОНАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ДОРАДЧОГО ПРОЦЕСУ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОГРАМ

С. П. КАЛЬНИЙ, старший науковий співробітник
*Інститут телекомунікацій та глобального
інформаційного простору НАН України,*
E-mail: 13rom@ukr.net

Анотація. Представлено математичну модель Е-сценарію навчання та її організаційно-онтологічну структуру, яка відображує функціонально-інформаційні кроки навчально-операціональної взаємодії учасників дорадчого процесу в сфері реалізації інноваційних програм. На базі наданої моделі та її структури створено інструментальний програмно-інформаційний комплекс, який забезпечує в інтернет-середовищі організацію дистанційної підтримки навчально-операціональної взаємодії учасників інноваційних програм.

Модель Е-сценарію навчання дає змогу організувати дистанційну операціонально-навчальну (покрокову) взаємодію всіх учасників певної інноваційної програми, створювати в межах інноваційної програми інтерактивну консультаційну базу знань із підключенням до неї всіх її учасників, надавати дистанційну, покрокову консалтингову підтримку процесу реалізації інноваційної програми для всіх її учасників, з використанням різних інформаційних і програмних ресурсів, будувати абонентську мережу щодо використання бази знань інноваційних проектів.

У результаті, кожен учасник інноваційної програми, на всіх етапах її реалізації, поряд із оперативним доступом до експертної інформації та консультацій, отримує можливість мати дистанційну навчально-операціональну підтримку своєї участі в її реалізації.

© С. П. Кальний, 2017

Представлена розробка набуває актуальності серед питань створення дистанційних навчальних систем та інструментів їх практичної реалізації.

Ключові слова: навчання, дистанційна підтримка, інноваційні програми, операціональна взаємодія, дорадництво

Актуальність. Під час реалізації інноваційних програм, від науки до бізнесу, гостро стоїть питання навчально-операціональної підтримки взаємодії між експертами заданої предметної області з учасниками інноваційного процесу, незалежно від часу та місця їх знаходження. При цьому, кожен учасник інноваційної програми, на всіх етапах її реалізації, поряд із оперативним доступом до експертної інформації та консультацій, повинен мати можливість отримати дистанційну навчально-операціональну підтримку своєї участі в її реалізації.

Набувають актуальності питання створення систем та інструментів їх практичної реалізації, що забезпечують дистанційну підтримку дорадництва з позиції організації навчально-операціональної (покрокової) взаємодії учасників інноваційних програм. Однією з таких систем, на відміну від існуючих, є система організації вищезазначеного на базі E-сценарію навчання, яка дає можливість по новому формалізувати процес підтримки дистанційного навчання, що й зумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розробки систем дистанційного навчання із застосуванням сучасних інтернет-технологій приділяється значна увага як у розвинених країнах світу, так і в Україні. Останніми роками, науковці зосередили увагу на дослідженні електронних сценаріїв навчання з їх організаційно-онтологічними структурами. Основні підходи висвітлені у працях В. Б. Дем'яненко, Т. П. Кальної-Дубінюк, А. Є. Стрижака, Е. Ф. Шаповал та інших.

Мета дослідження – створення онтологічної моделі побудови E-сценарію навчання як засобу організації навчально-операціональної взаємодії учасників дорадницького процесу в сфері реалізації інноваційних програм та розробка на її основі інструментального програмно-інформаційного комплексу.

Матеріали і методи дослідження. В основу засобів наукового підходу вирішення даної проблеми, було покладено розробку методики онтологічного модулювання. Цю проблему було вирішено на базі застосування інтернет-технологій.

Виклад основного матеріалу. Математична форма онтологічної моделі E-сценарію як засобу організації навчально-операціональної взаємодії учасників дорадницького процесу у сфері реалізації інноваційних програм має такий вигляд:

$$S = \{O_a \{P_b \{T_d \{E_e \{C_q \{M_v \{Z_g \} R_h \{Z_g \} \} \} \} \} \} \} \} \}, \quad (1.1)$$

об'єкти іновацій: $O = \{O_a\}$, $a = 1, 2, 3, \dots, m$;
предмети навчання: $P = \{O_a \{P_b\}\}$, $b = a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$;
теми навчання: $T = \{P_b \{T_d\}\}$, $d = b_1, b_2, b_3, \dots, b_n$;

етапи навчання: $E=\{T_d\{E_e\}\}$, $e=d1, d2, d3, \dots, dn$;
 мета навчання: $C=\{E_e\{C_q\}\}$, $q=e1, e2, e3, \dots, en$;
 засоби навчання: $Z=\{C_q\{Z_g\}\}$, $g=q1, q2, q3, \dots, qn$;
 маршрут навчання: $M=\{C_q\{M_v\{Z_g\}\}\}$, $v=g1, g2, g3, \dots, gn$;
 оцінка результатів: $R=\{C_q\{R_h\{Z_g\}\}\}$ $h=v1, v2, v3, \dots, hn$.

Загальна формалізована структура онтологічної моделі Е-сценарію навчання

Ім'я об'єкта	Ім'я класу	Назва ознаки	Умови ідентифікації ознаки: $\{x F(x)\}^*$
Об'єкти інновацій $\{O_a\}$	О	$\{O_a\}$	$\{O_a F(O_a)\}$
Предмети навчання $\{O_a\{P_b\}\}$	Р	Предмети навчання $\{O_a\{P_b\}\}$	$\{O_a\{P_b\} F(O_a\{P_b\})\}$
Теми навчання $\{P_b\{T_d\}\}$	Т	Теми навчання $\{P_b\{T_d\}\}$	$\{P_b\{T_d\} F(P_b\{T_d\})\}$
Етапи навчання $\{T_d\{E_e\}\}$	Е	Етапи навчання $\{T_d\{E_e\}\}$	$\{T_d\{E_e\} F(T_d\{E_e\})\}$
Мета навчання $\{E_e\{C_q\}\}$	С	Мета навчання $\{E_e\{C_q\}\}$	$\{E_e\{C_q\} F(E_e\{C_q\})\}$
Засоби навчання $\{C_q\{R_g\}\}$	Р	Засоби навчання $\{C_q\{R_g\}\}$	$\{C_q\{R_g\} F(C_q\{R_g\})\}$
Маршрут навчання $\{C_q\{M_v\{R_g\}\}\}$	М	Маршрут навчання $\{C_q\{M_v\{R_g\}\}\}$	$\{C_q\{M_v\{R_g\}\} F(C_q\{M_v\{R_g\}\})\}$
Оцінка результатів $\{C_q\{O_h\{R_g\}\}\}$	О	Оцінка результатів $\{C_q\{O_h\{R_g\}\}\}$	$\{C_q\{O_h\{R_g\}\} F(C_q\{O_h\{R_g\}\})\}$

**) Умови ідентифікації ознаки: $\{x|F(x)\}$ – визначає множину всіх x таких, що вірно $F(x)$. Приклад: $\{k \in K_a | k < 5\} = \{1, 2, 3, 4\}$*

Джерело: розробка автора.

Організаційну структуру Е-сценарію навчання подано на рис.1.

Виходячи з вищезазначеного, онтологічну модель Е-сценарію навчання, як засобу організації навчально-операціональної взаємодії учасників дорадницького процесу в сфері реалізації інноваційних програм, подано нижче (рис. 2):

Практична реалізація Е-сценарію навчально-операціональної взаємодії учасників дорадницького процесу в сфері реалізації інноваційних програм, відбувається на платформі мережі їх персональних електронних площадок, які інстальовані в корпоративному віртуальному інтернет-середовищі на сервері.

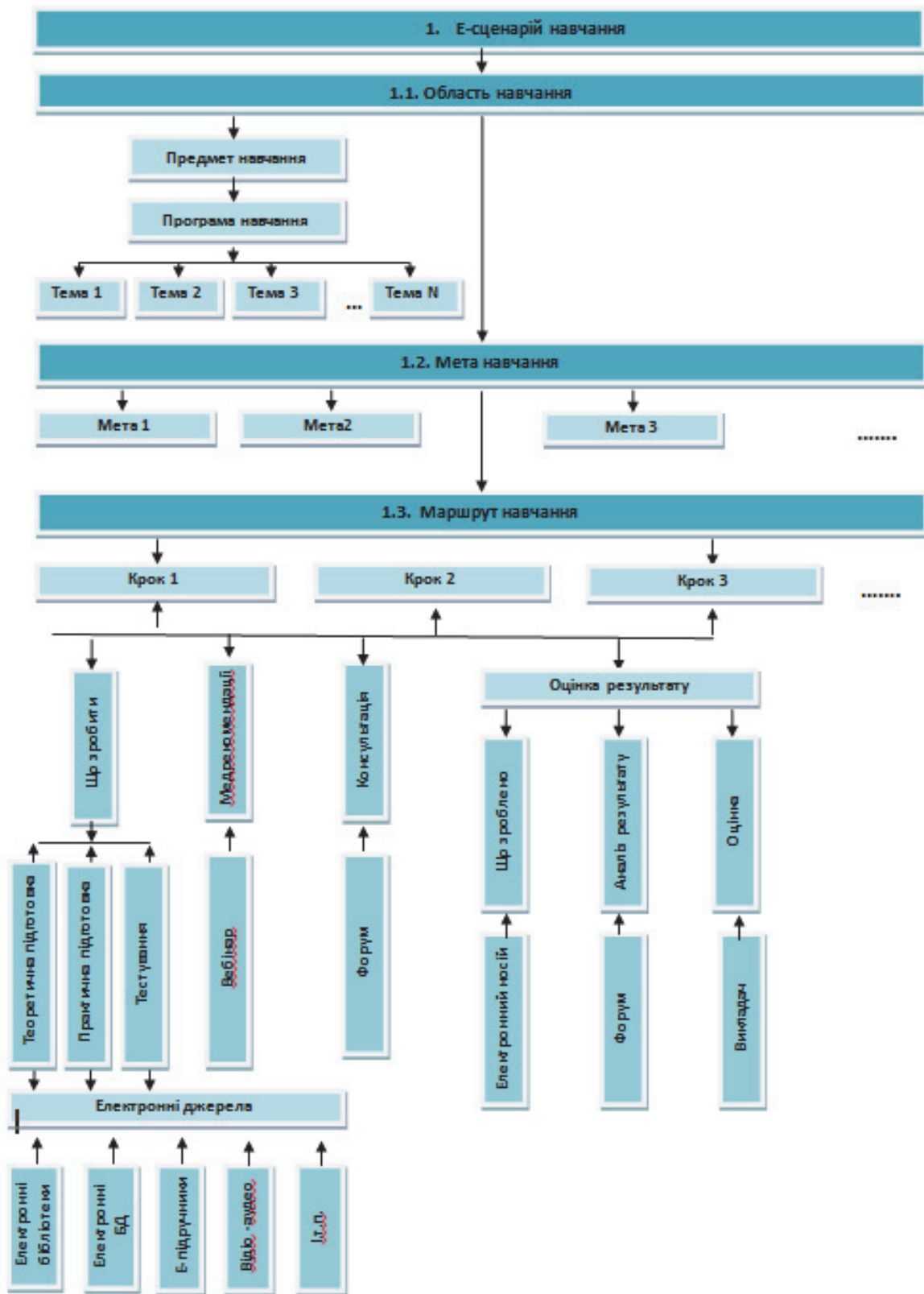

Рис. 1. Організаційна структура Е-сценарію навчання*

*Джерело: розробка автора.

Рис. 2. Онтологічна модель Е-сценарію навчання*

*Джерело: розробка автора.

Висновки і перспективи. Представлено модель Е-сценарію навчання, як засіб організації навчально-операціональної взаємодії учасників дорадницького процесу в сфері реалізації інноваційних програм дає змогу вирішувати такі задачі:

- дистанційна операціонально-навчальна (покрокова) взаємодія всіх учасників інноваційної програми;
- створення в межах інноваційної програми інтерактивної консультаційної бази знань з підключенням до неї всіх її учасників;
- дистанційна, покрокова консалтингова підтримка процесу реалізації інноваційних програм для всіх її учасників, з використанням різних інформаційних і програмних ресурсів;
- побудова абонентської мережі використання бази знань інноваційних проектів.

Список літератури

1. Стрижак А. Е. Технологические платформы формирования систем интерактивного консалтинга / А. Е. Стрижак, С. П. Кальной // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес» / редкол. : Д. О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – 2011. – Вип.168, ч. 3. – С. 254–270.

2. Стрижак О. Є. Засоби онтологічної інтеграції і супроводу розподілених просторових та семантичних інформаційних ресурсів. – Екологічна безпека та природокористування : зб. наук. праць / О. Є. Стрижак / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., НАН України, Ін-т телекомунікацій і

глобал. інформ. Простору ; редкол. : О. С. Волошкіна, О. М. Трофимчук (голов. ред.) [та ін.]. – К., 2013. – Вип. 12. – 988 с.: іл. – Бібліогр. в кінці ст.

3. Кальной С. П. Технологические платформы формирования систем интерактивного консалтинга / С. П. Кальной, А. Е. Стрижак // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. / Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – 2011. – Вип. 168, ч. 3. – С. 254–270.

4. Кальная-Дубинюк Т. П. Информационно-консультационные системы как эффективный инструмент управления материальными ресурсами / Т. П. Кальная-Дубинюк // Вестник АПК Верхневолжья. – 2014. – № 3 (27). – С. 21–24.

5. Дем'яненко В. Б. // Інформаційні технології в освіті : зб. наукових праць / В. Б. Дем'яненко, С. П. Кальной, О. Є. Стрижак. – Вип. 15. – Херсон : ХДУ, 2013. – С. 242–249.

6. Kalna-Dubinyuk T. Communication and Interactive Education System in Extension / T. Kalna-Dubinyuk, S. Kalnoy // European Cooperation, Vol. 6 (6) 2015. – P. 66–74.

7. Кальна-Дубинюк Т. П. Методологічні основи організації консалтингової дистанційно-операціональної навчальної системи / Т. П. Кальна-Дубинюк, С. П. Кальной // Економіка і менеджмент культури. – 2015. – № 1. – С. 50–58.

References

1. Stryzhak, A. E. ed. (2011). Tekhnologicheskiye platformy formirovaniya system interaktyvnogo konsaltinga. A. E. Stryzhak, S. P. Kalnoi. Scientific announcer of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Economy, agrarian management, business, 168, 254–270.

2. Strizhak, O. E. (2013). Zasoby ontologichnoyi integratsiyi i suprovodu rozpodilenyh prostorovyh ta semantychnyh Informatsiynih resursiv / O. E. Strizhak , 12, 1988.

3. Kalnoy, S. P. (2011). Tehnologicheskiye platformy formirovaniya sistem interaktyvnogo konsaltinga / S. P. Kalnoy. Scientific announcer of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Economy, agrarian management, business, 168, 254–270.

4. Kalnaya-Dubinyuk, T. P. ed. (2014). Informatsionno-konsultatsionnyye sistemy kak effektivnyi instrument upravleniya materialnyimi resursami / T. P. Kalnaya-Dubinyuk // Vestnik APK Verhnevolzhya, 3 (27), 21–24.

5. Dem'yanenko, V. B. (2013). Informatsiyni tehnologiyi v osviti / V. B. Dem'yanenko, S. P. Kalnoy, O. E. Strizhak // Zbirnik naukovih prats, 15, 242–249.

6. Kalna-Dubinyuk T. (2015). Communication and Interactive Education System in Extension / T. Kalna-Dubinyuk, S. Kalnoy // European Cooperation, Vol. 6 (6), 66–74.

7. Kalna-Dublnyuk T. P. (2015). Metodologichni osnovy organizatsiyi konsaltingovoyi distantsiyno-operatsionalnoyi navchalnoyi sistemy / T. P. Kalna-Dublnyuk, S. P. Kalnoy // Ekonomika i menedzhment kultury, 1, 50–58.

Э-СЦЕНАРИЙ ОБУЧЕНИЯ, КАК СРЕДСТВО ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНО-ОПЕРАЦИОНАЛЬНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ УЧАСТНИКОВ ДОРАДЧЕГО ПРОЦЕССА В СФЕРЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОГРАММ

С. П. Кальной

Аннотация. Представлена математическая модель Э-сценария обучения и его организационно-онтологическая структура, отражающая функционально-информационные шаги учебно-операционального взаимодействия участников консалтингового процесса в сфере реализации инновационных программ. На базе представленной модели и ее структуры созданы инструментальный программно-информационный комплекс, который обеспечивает в интернет-среде организацию дистанционной поддержки учебно-операционального взаимодействия участников инновационных программ.

Модель Э-сценария обучения позволяет организовывать дистанционное операционально-учебное (пошаговое) взаимодействие всех участников определенной инновационной программы, создавать в пределах инновационной программы интерактивную консультационную базу знаний с подключением к ней всех её участников, предоставлять дистанционную, пошаговую консультационную поддержку процесса реализации инновационной программы для всех её участников с использованием различных информационных и программных ресурсов, строить абонентскую сеть для использования базы знаний инновационных проектов.

В результате, каждый участник инновационной программы на всех этапах её реализации, наряду с оперативным доступом к экспертной информации и консультациям, получит возможность иметь дистанционную учебно-операциональную поддержку своего участия в её реализации. Представленная разработка приобретает актуальность среди вопросов создания дистанционных обучающих систем и инструментов их практической реализации.

Ключевые слова: обучение, дистанционная поддержка, инновационные программы, операциональное взаимодействие, консалтинг

E-LEARNING SCENARIOS AS A TOOL OF TRAINING AND OPERATIONAL INTERACTION OF PARTICIPANTS IN THE EXTENSION PROCESS IN IMPLEMENTING INNOVATIVE PROGRAMS

S. P. Kalnyi

Abstract. A mathematical model of e-learning scenario and its organizational and ontological structure that reflects the functional and informational steps teaching and operational interaction of participants in the extension process in implementing innovative programs. Based on the given model and its structure established tool of software and program and information complex, which provides Internet environments, remote support, organization of educational and operational interaction between participants of innovative programs.

Model E-scenario training allows you to organize remote operational and training (incremental) interaction of all participants some innovative programs to create within the innovation program interactive consulting knowledge base with the connection to it of all its members, to provide remote, turn-based consulting support to the implementation of innovative programs for all participants, using different information and software resources, build subscriber network for using the knowledge base of innovative projects.

As a result, each participant innovative programs at all stages of its implementation, along with operational access to expert information and advice will be able to have remote educational and operational support their participation in its implementation. Submitted acquires relevance of the creation of e-learning systems and instruments for their implementation.

Keywords: *training, distance support, innovative programs, operational cooperation, and extension services*

УДК 332.122:338.43

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Р. І. КОРОБЕНКО, аспірант* кафедри економіки праці
та розвитку сільських територій
**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**
E-mail: rom30i@yahoo.com

Анотація. Статтю присвячено актуальній проблемі сьогодення – економічному потенціалу сільських територій, який є об'єктом досліджень багатьох сучасних науковців. Проаналізовано та узагальнено підходи до визначення й структури економічного потенціалу сільських територій. Методологічно-теоретичною базою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі аграрної політики, економічної теорії та розвитку сільських територій. Робота базується на широкому колі загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема теоретичного узагальнення та порівняння, структурно-логічному та інших.

На основі проведеного аналізу автор визначає економічний потенціал сільських територій як кількісно-якісну оцінку ймовірного результату від ефективного використання ресурсів, компетенцій та можливостей, які є доступними на конкретній сільській території, протягом визначеного горизонту планування.

© Р. І. Коробенко, 2017

*Науковий керівник – доктор економічних наук, професор, академік НААН України В. К. Терещенко